

Eriinternaatkoolist ellu

Auto vuras kodu poole. Piik oli veel kinni tagaaknast pargipnude taustal paistval Vaeküla Eriinternaatkooli muljet jätväl hoonetekompleksil, meeled ja mõtted alles kooliseinte vahel koosolekul.

Kuidagi hea tunne oli. Aruandekoosoleku toonist, mis oli aus ja enesekriitiline. Opetajaist, kes olid koosolekule tulnud ettevalmistunult. Koolist, mis on lühikese ajaga uue direktori Helmut Seebaga ainult võitnud.

Selge ja arutleva tooni oma täpsuse ja konkreetseusega andis koosolekule selle avamisele ja hiljem aruandega esinedes sekretär Maie Männik. Seda joont hoidis ka koosoleku juhataja Herta Jänis. Polnud venitamist ega ebalemist, et mida rääkida ja kes nüüd järgmisena sõna võtab... Arutelu oli huvitav, ülesandeid püstitav. Selle normaalne pikkus ei väsitanud ega muutnud kellegi näoilmet tuimaks, ehkki kell näitas õhtutunde.

Niisama vaimuerksalt, nagu võeti osa parteikoosolekut, on Vaeküla õpetajad-kasvatajad olnud virmad end täien-dama. Juba aastaid on pedagoogid käinud plaanipäraselt vabariiklikel kvalifikatsiooni tõstmise kursustel. Parteiorganisatsioon on suunanud nõu-tava hariduseta noori õppima. Opetajad tegelevad metoodi-lise tööga. Seda tehakse koos

Tallinna Eriinternaatkooliga. Kokkuvõtteks korraldatakse ühine konverents: mullu Tallinnas õpilaste isiksuse kujundamise teemal, tänavav tuleb Vaekülas. Konverentsi juurde kuulub ka õpetajate ja õpilaste tööde näitus.

Oma teadmiste ja töö tagasisidet näevad pedagoogid õpilastes: nende õpihimu ergutatakse ainenädalatega, milles kõik kommunistid on agarust näidanud. Vaimse alaarenguga lastega pole see kerge töö. Kooli 298 õpilasest jäi kevadel klassikursust kordama 21. Kui põhjusi analüüsisiti, leiti, et suurem arv edutuid on algklassidest. Need õpilased pole enamasti võimelised ka Vaekülas õppima ning nende edasine saatus jääb pedagoogilismeditiinilise komisjoni lahendamata. Üheksa klassikoplekti lõpetas õppeaasta aga täiseduga ning rõõmustav on neljadele ja viitele õppijate ja eeskujuliku käitumisega õpilaste arvu kasvamine.

Ka eriinternaatkooli lastest peavad saama ausad, ühiskonnale kasu toovad inimesed. Sellepärast peab kool väga tähtsaks nende ettevalmistamist iseseisvaks eluks; et nad oskaksid töötada, suhelda, kodu luua ja hoida. Seepärast ei vaikitud koosolekul ka kasvatusel lünkadest. Tuleb ette hulkumisi: viiel õpilasel jäi klassikursus lõpetamata just

koolikohustuse täitmata jätmise pärast. Juhtub, et koolis ja suviti õpilasmalevas end töökana näidanud nooruk ei oska pärast eriinternaatkoolist lahkumist siiski iseseisvalt elada, satub pahuksisse elunormidega, hakkab jooma, temast pole kindlat töömeest. Mõnigi kord pole koolil kodudest toetust, kui vanematelt võib õpilase koolinõudmise korral isegi sõjmurahet kaela sadada. Mitu korda väljendati koosolekul kahetsust, et niisuguste rasketest õpilastest tarvis pole erikooli. Üks probleemide probleem tundub olevat selles, et lastekodu lapsed (vanemliku hoolitsuseta lapsi on Vaekülas 72) lähevad ellu eluvõõralt. Nad ei tea, palju maksab päts leiba või seljas olev rõivas. On nad ju harjunud kõik — söögi, riided, maiustused jne. — riigilt saama.

Et neist ei tuleks ainult nõudjad, kes elus vastuandmisest midagi ei tea, on koolis olulisel kohal töökasvatus. Vaeküla Eriinternaatkool on oma šeffmajandais aastaid tuntud hea töökoolina: meeleldi tahavad õpilasi Vinni sovhoos, Uhtna ja «Õitsengu» kolhoos, Rakvere EPT, metskonnad. Selles koolis ei pea töötegemist mängima, sest õppeasutusel on suur, viiehektariline maa-ala, hulk hooneid ja puhkebaas. Toolisel korras hoida. Õpilased on kogu aja töö sees. Kõigil 16 kasvatusrühmal on kooli juures kindel tööobjekt. Kevaditi, sügiseti ja praktika ajal abistatakse majandaid, kuid suuremaele lastele pakutakse neis tööd ka talvel (väetiste ja põhu vedu jne.), suviti heinal, karjas, karjalaudas. Majandimeeste juhendamisel tegutseb kolm põllumajandusringi: taime- ja

loomakasvatuse ning põllumajandustehnikast huvitatuile. Vaeküla õpilased tulevad toime kooli- ja internaadimajade koristamisega, mitmesuguste remonditöödega. Õpilaste töösuve organiseerimise hingeks on kommunist Elvi Kullamägi, kes ise töötab EOM-i rühmakomandörina. Aastaid on loodud koolis maleva põhirühm ja teist suve ka EOM-i laager. Viimane moodustati just lastekodulastest, et neis tööharjumusi kujundada. Eriinternaatkooli lapsed teevad füüsilist tööd meeleldi, üldhariduskooli omadega kõrvutades tihti paremini. Seda tõendab ka esikoht ülevabariigilises võistluses «Kaitseme loodust» eriinternaatkoolide grupis.

Selle õppeasutuse kasvandikud õpivad koolis ka maalri-krohvija ja koka eriala. Kahjuks on kool lõpetanute töölesuunamisel üksi jäänud. Parteikoosolekul paluti rajooniorganite abi, osaliselt võiks see ülesanne olla ka kutsenõuandjal. Muidu võivad teinekord töökadki lapsed hätta jääda, sest osa õpilasi lõpetab üheksa klassi alaealisena ja ettevõtted ei taha neid tööle võtta.

Õpilaste eluks ettevalmistamiseks ülesannet täidavad 20 mitmesugust ringi. Alati on Vaekülas au sees olnud sport. Silmaringi avardamiseks kasvatatakse edukalt neid võimalusi, mida pakkus võidu 40. aastapäev. Õpilastel oli kasvatajate juhendamisel huvitavat tegevust ja uurimuslikku tööd võitlussündmuste ning kodurajooni tundmaõppimisel, taidlufestivali korraldamisel. NLKP XXVII kongressi eel jätkatakse tutvumist

meie rajooni tähtsamate ettevõtete ja elukutsetega. Kuid suuniluses peetakse oluliseks ka hästi kujundatud näitustatsiooni.

Eespool nimetatud õppekasvatuse sõlmülesannete paremaks lahendamiseks on liitunud parteialgorganisatsioonide mitmeid küsimusi koos direktorite ja ametiühingukomiteedega. Aruandekoosolekule võidid aktiivpoolele kanda ideelis-poliitilise, töökasvatuse ja sporditegevuse tulemused, näitagitatsiooni.

Aastaid on aga Vaekülas olnud väga teravad majandusküsimused. Need ei lahene veel niipeagi, kuid uuel direktoril Helmut Seebal on olnud tahtmist ja oskusi siin juba midagi muuta. Abi on saadud rajooninõukogu täitevkomiteelt, majandelt, eriti Uhtna kolhoosilt, Väike Maarja LEMK-ilt, ka «Õitsengu». Kindlasti suudaksid koolihoonete kordaseadmiseks enam abistada otsesed šefid Vinni sovhoos ja Rakvere EPT. Isegi pedagoogide kätte kättesaamise on külanõukogu ja šefid jätnud ainult kooli kanda. Majandusmureid (need on suured) lubas aidata šeffide mõjutamisega leevendada koosolekul viibinud EKP Rakvere Rajoonikomitee organisatsioonilise töö osakonna juhataja Anu Eenmäe. Ta andis parteisekretär Maie Männikule arukalt korraldatud töö eest kätte ka rajoonikomitee tänukirja.

Kommunistide tähtsamaks ülesandeks jääb kümneliikmelise parteialgorganisatsiooni suurendamine.